TRENGER VI FLERE LÆREBØKER I RELIGIONSDIDAKTIKK?

**Kari Repstad og Inger Margrethe
Tallaksen. *Praktisk fagdidaktikk for
religionsfagene*. Cappelen Damm 2014**

AV MARIE VON DER LIPPE

Førsteamanuensis i religionsdidaktikk
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og
religionsvitenskap, Universitetet i Bergen
E-post: marie.lippe@uib.no

Forfatterne av boken *Praktisk fagdidaktikk for religionsfagene*, Kari Repstad og Inger Margrethe Tallaksen, har begge lang fartstid fra skoleverket. I senere år har de også undervist ved lærerutdanningen på Universitetet i Agder og kjenner dermed utdanningsfeltet fra flere kanter. På etterspørsel fra lærerstudenter i religionsfaget har de tatt mål av seg til å skrive en praksisrelatert bok med utgangspunkt i egne erfaringer. Det har de delvis lyktes med.

Boken er på 295 sider og består av 12 kapitler. Samtlige kapitler innledes med et par spørsmål leseren oppfordres til å tenke gjennom og de avsluttes med spørsmål til ettertanke. I noen av kapitlene følger vi lærerstudentene Julie og August som skal ut i prak-

sis på ungdomstrinnet og i videregående skole, og vi møter noen av deres tanker om fag og undervisning. Designet er med andre ord klassisk innen læreboksjangeren. For min del gjør dette noe med selve lesingen av teksten. Jeg forstyrres av disse fiktive studentene, og jeg skulle ønske forfatterne heller hadde brukt plassen til å drøfte didaktiske utfordringer i praksis. Boken er ellers preget av mange overskrifter, korte avsnitt, tekstbokser, kulepunkter, modeller og illustrasjoner. Dette gjør boken leservennlig. Samtidig gjør designet at teksten skaper lite motstand, og åpner dermed i mindre grad for refleksjon enn det forfatterne gir uttrykk for at målet er med boken.

Strukturen har mye til felles med tidligere innføringsbøker i religions- og livssynsdidaktikk. Først presenteres didaktikk og fagdidaktikk kort, deretter følger en kort presentasjon av faghistorikk for religionsfagene i skolen. I kapittel 3 presenteres opplæringsloven og ulike læreplaner, før eleven og den profesjonelle religionslæreren er temaer for kapittel 4 og 5. Kapittel 6 og 7 omhandler læremidler og hvordan man underviser i religioner og livssyn, mens kapittel 8 og 9 tar opp etikk og filosofi. Kapittel 10 er det mest omfattende kapittelet i boken (ca. 80 sider) og gir konkrete eksempler på undervisningsopplegg for religions- og livssynsfagene. I kapittel 11 ser

forfatterne nærmere på vurdering i faget, og i det siste kapittelet, kapittel 12, listes det opp 23 kulepunkter for god klasseledelse.

Boken kommer med mange gode tips og råd til undervisningsplanlegging og gjennomføring som kan være nyttige for lærerstudenter og lærere. Inntrykket, etter å ha lest gjennom alle kapitlene, er imidlertid at forfatterne har lite nytt å komme med. Det skyldes kanskje særlig at flere av kapitlene bygger på tidligere lærebøker i faget (se for eksempel barns religiøse utvikling, Smarts dimensjonsmodell, lærerrollen osv.). Jeg savner en diskusjon av nyere forskning på feltet. Dette er et fagfelt som preges av ulike forståelser og perspektiver, mens denne boken presenterer tidligere forskning som overraskende strømlinjeformet. Det er også påfallende at verken læreplaner, kompetansemål, grunnleggende ferdigheter eller vurdering drøftes etter faglige kriterier i et felt som er så preget av politisk og juridisk balansekunst.

Bokens bidrag til praksisfeltet finnes først og fremst i kapittelet «variert og god undervisning i religionsfagene». Her gir forfatterne mange gode forslag til hvordan man kan legge opp undervisningen. De viser en bred metodisk tilnærming og gjennom konkrete eksempler på arbeidsmåter og undervisningsopplegg blir ulike sider av faget ivaretatt. Eksempelene fra arbeid med grunnleggende ferdigheter og tverrfaglighet får frem mangfoldet og spennet i faget. Det ville imidlertid ha vært interessant om forfatterne i større

grad hadde drøftet de forskjellige undervisningsoppleggene utfra egne erfaringer. Dette kunne gjort boken til et viktig bidrag til hva variert og god undervisning i religionsfaget er og kan være.

Til tross for gode tips til studenter om hvordan undervisning i religionsfagene kan planlegges og gjennomføres, har jeg en del betenkeligheter til boken, sett under ett. At en bok ment for høyere utdanning i stor grad bruker sekundærkilder og popularisert forskningsformidling som kilder er ikke holdbart. Her burde forfatterne isteden ha gått til publiserte fagbøker og artikler. Det er heller ikke heldig at Store norske leksikon anvendes som kilde for å redegjøre for sentrale begreper. Mer alvorlig er det likevel at henvisningene er upresise og lite konsekvente. Studentene som skal skrive oppgaver i fagdidaktikk bør finne gode forbilder i referanseteknikk i pensumlitteraturen. Fra forlagets side er dette slett akademisk håndverk.

Etter å ha lest boken Praktisk fagdidaktikk for religionsfagene presser spørsmålet seg frem: trenger vi egentlig flere lærebøker av denne typen i høyere utdanning? Mitt enkle svar er nei. Sjangeren egnert seg ikke. Det betyr ikke at boken ikke har noe å bidra med og den kan absolutt være av interesse både for lærerstudenter og lærere som underviser i religions- og livssynsfagene. Men, dessverre, som pensumlitteratur kan den ikke anbefales. Til det gir den for lite motstand.